

บรรณาธิการแฉลง

“วารสารพัฒนาสังคม” ฉบับที่ 2 ปีที่ 20 พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยบทความที่น่าสนใจหลากหลายประเด็นจำนวน 9 บทความ เริ่มต้นด้วยบทความของ ชยุต อินทร์พรหม ที่ได้ศึกษาและนำเสนอกระบวนการและแนวทางการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ ทำนา 1 ไร่ ได้ 1 แสน ไปปฏิบัติให้สำเร็จตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการที่ดินขนาดเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการศึกษา ตลอดจนผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จต่อเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินขนาดเล็ก

บทความต่อมาเป็นการสำรวจการจัดทำบัญชีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้เขียนคือ ปาริชาติ มณีมัย และคณะ ได้ศึกษาประเด็นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีในการวางแผนทางการเงิน รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของเกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ นอกจากนี้ผู้เขียนได้สรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญในการจัดทำบัญชีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความที่สาม เกี่ยวข้องกับประเด็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น โดย อุทิศ ทาหอม และคณะ ได้ศึกษารูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น “ตำเปียงทรงเครื่อง” ของชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม รวมถึงการสรุปรูปแบบและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มและกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

บทความที่สี่ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในการขนส่งเชื่อมโยงแม่น้ำแม่กลอง เพื่อใช้เป็นทางเลือกในการขนส่งในภาคตะวันตก ผู้เขียน สุมาลี สุขदानนธ์ และคณะ ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการขนส่งเชื่อมโยงแม่น้ำแม่กลอง เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่งน้ำตาล โดยวิเคราะห์ต้นทุนเทียบกับการขนส่งปัจจุบัน ซึ่งผู้เขียนได้สรุปไว้ว่า การขนส่งเชื่อมโยงแม่น้ำแม่กลองนั้นมีต้นทุนต่ำกว่าในทุกปลายทางขนส่ง และยังให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจต่อหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการอีกด้วย

บทความที่ห้า หลี เหมินเหลียง และคณะ ได้ศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการสร้างรถไฟทางคู่สายอีสาน โดยศึกษาเฉพาะกรณีช่วงมาบกระเบา-ชุมทางถนนจิระ และชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปผลและให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ

บทความที่หก เป็นบทความที่ศึกษาถึงการให้ความหมายของคำว่า “สันติวิธีเชิงรุก” ผู้เขียน นัสเซอร์ ยีหมะ ได้ศึกษาการให้ความหมายของคำว่าสันติวิธีเชิงรุกในสังคมไทยและรูปแบบการเคลื่อนไหวของเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์

จากการศึกษาพบว่า สันติวิธีเชิงรุกเป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่และมียุทธวิธีที่น่าสนใจ และผู้เขียนยังให้ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศไทยอันเนื่องมาจากบทเรียนการเคลื่อนไหวของ คปท.

บทความที่เจ็ด เป็นประเด็นเกี่ยวกับการสถาปนาอำนาจของกลุ่มอ่อนไหว โดย สุรางค์ อัจฉรงค์ ได้ทำการศึกษารูปแบบและเงื่อนไขของการสถาปนาอำนาจของหญิงขายบริการทางเพศในอำเภอเบตง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์ ผลการศึกษาพบว่า หญิงขายบริการประสบความสำเร็จในการเสริมสร้างอำนาจ และยังค้นพบเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการสถาปนาอำนาจและการขยายตัวของวาทกรรมสตรีนิยมและวาทกรรมความเป็นปกติของอาชีพขายบริการทางเพศ

บทความที่แปด เป็นการศึกษาในประเด็นการบูรณาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้เขียน เกตุชพรรณ คำพุดม ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาด้วยชุดองค์ความรู้ท้องถิ่นภายใต้บริบทของชุมชนชายแดนสำหรับโรงเรียนชายแดน ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยได้ค้นพบประเด็นสำคัญสำหรับการบูรณาการจัดการเรียนรู้อาเซียนศึกษาภายใต้อาณาบริเวณชายแดน ภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเชิงพื้นที่ ผ่านมิติความรู้ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และชุมชนท้องถิ่น

บทความสุดท้าย มุ่งศึกษากระบวนการเคลื่อนไหวและพลวัตของการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นฐานทุนทางสังคม โดย ธีระพงษ์ วงษ์นา และอาแว มะแส ได้ศึกษาการเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวบ้านชุมชนคลองทะเล จังหวัดพังงา เพื่อวิเคราะห์ผลของการนำทุนทางสังคมมาใช้ขับเคลื่อนกระบวนการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมในชุมชนมีการพัฒนาไปสู่ปฏิบัติการภาคประชาสังคมในรูปของการเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน นอกจากนี้ผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจต่อชุมชนท้องถิ่นและภาครัฐเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่ไม่จำเป็น

สุดท้ายนี้ขอให้ผู้อ่านและสมาชิกวารสารทุกท่านได้โปรดมีส่วนร่วมด้วยการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และส่งบทความมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อจะได้ช่วยกันขับเคลื่อน “วารสารพัฒนาสังคม” ให้มีการพัฒนาในเชิงคุณภาพต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เทพ จันทสุวรรณ
บรรณาธิการ

ความเป็นไปได้ในการขนส่งเชื่อมโยงแม่น้ำแม่กลองเพื่อลดต้นทุน ค่าขนส่งน้ำตาล สุมาลี สุขदानนท์ จิตติชัย รุจนกนกนาฏ วัชรระ เพชรดิน	1
เศรษฐกิจพอเพียงกับเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ทำนา 1 ไร่ ได้ 1 แสน ชยุต อินทร์พรหม	24
สันติวิธีเชิงรุก : กรณีศึกษาเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) นัสเซอร์ ยีหมะ	40
การสถาปนาอำนาจของหญิงขายบริการทางเพศในเมืองเบตง จังหวัดยะลา สุรางค์ อาจณรงค์	55
รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อาหารพื้นถิ่น “ตำเปียงทรงเครื่อง” เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ของเศรษฐกิจชุมชนบ้านเสม็ด ตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ อุทิศ ทาทอม สำราญ ชูระตา ชุติพร บุ่งทอง คเนศ วงษา	70
การจัดทำบัญชีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีเกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตำบลนาข้าวเสีย อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง ปาริชาติ มณีมัย ชลันธร ศรีธรรมโชติ ภัทรพล วรรณราช ระวีวรรณ สุขพิลาภ	97
การประเมินผลกระทบทางสังคมจากการสร้างรถไฟฟ้าสายอีสาน: ศึกษากรณีช่วงมาบะเบา - ชุมทางถนนจิระ และชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น หल्ली เทรินเหลี่ยม พิชาย รัตนดิถก ณ ภูเก็ต สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	114

การบูรณาการการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาและชายแดนศึกษา: 128
บทสังเคราะห์จากโรงเรียนชายแดนอาเซียนของประเทศไทย
เกตุขพรรณ คำพุด

พลวัตการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติบนฐานทุนทางสังคมในชุมชนคลองทะเล 148
จังหวัดพังงา
ธีระพงษ์ วงษ์นา อาแว มะแส

บทวิจารณ์หนังสือ

เรื่อง เรื่อง “Sufficiency Thinking: Thailand’s Gift to an 164
Unsustainable World”
สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

คำแนะนำวารสารพัฒนาสังคม